

Az Önkéntesség Európai Terve 2030

#BEV2030



Co-funded by
the European Union



Jóváhagyott változat - CEV közgyűlés, 2021. szeptember 14.

ELŐSZÓ

Az Európai Önkéntes Központ (Centre for European Volunteering, CEV) kezdeményezése és segítő szerepe – az önkéntességben európai szinten aktív partnerhálózattal együtt – meghatározó volt abban a kampányban, melynek célja az Önkéntesség Európai Éve 2011 megvalósítása volt. Ebből a hálózatból jött létre az „Önkéntesség Európai Éve 2011 Szövetség”, a CEV pedig megbízást kapott, hogy vállalja el az Önkéntesség Európai Éve 2011 civil szervezetekkel foglalkozó titkárságának¹ a feladatait.

2011
EYV ALLIANCE



#BEV2030

©Centre for European Volunteering



Az Önkéntesség Európai Éve 2011 Európai Önkéntesség Cselekvési Terve (EYV 2011 Alliance Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE)²) ajánlásokat fogalmaz meg az önkéntesség hatékonyabb és eredményesebb európai szakpolitikai keretrendszeréhez, hogy segítse és ösztönözze az önkénteseket, az önkéntességet és az önkénteseket fogadó szervezeteket és partnereiket. Az ajánlások olyan intézkedési javaslatokat tartalmaznak, amelyek az önkéntességgel kapcsolatos szakpolitika azon aspektusait tükrözik, amelyekről már az Európai Tanács 2009-es, az Önkéntesség Európai Évéről szóló 2011. évi határozatában és az Európai Bizottság 2012-es, az önkéntességről szóló közleményében is megállapították, hogy figyelmet érdemelnek. A PAVE ajánlásai elősegítik és támogatják az önkéntességet, mint az európai értékek kifejezését, és eszközt biztosítanak az aktív polgári szerepvállaláshoz, valamint hozzájárulnak a társadalmi és gazdasági növekedéshez.

A PAVE hangsúlyozza, hogy olyan partnerségi megközelítésre van szükség, amely valamennyi érdekelt felet bevonja az európai önkéntesség infrastruktúrájának megteremtésébe. Egy ilyen infrastruktúra az önkéntesek és az önkénteseket bevonó szervezetek számára megfelelő és szükséges támogatási rendszert foglal magában, beleértve a megfelelő mértékű és tartós finanszírozást is. Olyan koherens és átfogó szakpolitikai megközelítéseket kell biztosítani, amelyek csökkentik az önkéntesség előtt álló akadályokat, és megfelelő kereteket alakítanak ki az önkéntesek és az önkénteseket bevonó szervezetek számára, amelyek magukban foglalják jogaik és kötelezettségeik elismerését is. Az ajánlások megerősítik, hogy a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal megalapozásához szükség van az európai önkéntesség értékére és hatására vonatkozó adatgyűjtés fejlesztésére. Ezeknek az adatoknak figyelembe kell venniük az önkéntesség gazdasági és társadalmi értékét, és a mérési módszereknek tükrözniük kell az önkéntesség sajátosságait ahhoz, hogy megbízható adatokat szolgáltatassanak.

¹ https://ec.europa.eu/citizenship/pdf/evv_final_report_en.pdf

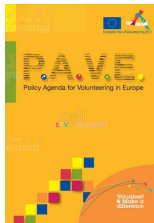
² CEV, Európai Önkéntesség Cselekvési Terve, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011 https://issuu.com/european_volunteer_centre/stacks/a5c3088353884ccc81d5b898a63908a9

ELŐSZÓ

A PAVE azt is kiemeli, hogy a minőségi önkéntességre vonatkozó közös elvek elfogadása mellett az önkéntes lehetőségekről szóló statisztikai adatokhoz és egyéb információkhoz való jobb hozzáférésre is szükség van annak érdekében, hogy az önkéntesség aránya, hatása és értéke Európa-szerte növekedjen. A minőségi önkéntesség mindig az érdekeltek közösen elfogadott, együttes tevékenységeinek eredménye, és erős, átlátható, több érdekelt felet érintő partnerséget foglal magában. Az önkéntesek egyéni és kollektív eredményeinek elismerését a PAVE nélkülözhetetlennek tartja ahhoz, hogy az önkéntesek az önkéntesség során szerzett készségeket és ismereteket jobban tudják alkalmazni életük más területein, és ezáltal tovább növeljék az önkéntesség hatását. Olyan megoldási módokat ajánl, amelyek ráirányítják a figyelmet az önkéntesség szerepére az egész életen át tartó tanulás folyamatában.

Az első fejezetben a PAVE azt a politikai keretrendszerre vonatkozó programot ismerteti, amelyet az Önkéntesség Európai Éve 2011 szellemiségének fenntartása érdekében kellett kidolgozni a különböző érdekelt felek számára. Az ezt követő részek részletesebb elemzéseket és ajánlásokat tartalmaznak a 2011-ben tárgyalt önkéntességről szóló szakpolitikai témák szerint.

2011
EYV ALLIANCE



#BEV2030

¹ https://ec.europa.eu/citizenship/pdf/evv_final_report_en.pdf

² CEV, Európai Önkéntesség Cselekvési Terve, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011
https://issuu.com/european_volunteer_centre/stacks/a5c3088353884ccc81d5b898a63908a9

Bevezető

Az Önkéntesség Európai Terve 2030 öt tematikus koncepció köré szerveződik: Független és inkluzív szerepvállalás; Új önkéntesek és új módszerek; Megerősítés; Az önkéntesség hozzájárulásának megbecsülése; Erőforrások és koordináció. **A Terv iránymutatásként szolgál a CEV és más, az önkéntességgel foglalkozó érdekelt felek, különösen a szakpolitikai döntéshozók számára azokkal a lépésekkel kapcsolatban, melyek szükségesek az önkéntesség valós potenciáljának eléréséhez. A dokumentum elismeri, hogy Európában az önkéntességnek különböző kulturális és jogi háttere van, és figyelembe veszi, hogy a javaslatok hatásai a körülményeknek és a különböző önkéntes tevékenységeknek megfelelően eltérőek lesznek, például az életkor tekintetében. Hangsúlyozza azonban, hogy a közös értékeknek és a minőségi mutatók szempontjainak mindenütt egységesnek kell lenniük.**

Az Önkéntesség Európai Terve 2030 kidolgozásához alkalmazott megközelítés kiegészítése a 10 évvel korábbi PAVE megközelítésének. Akkor olyan témák voltak a fókuszban, mint az önkéntesség minősége, az önkéntesmenedzsment és az önkéntes infrastruktúra; amelyek segítettek megérteni, hogy miként értelmezik az egyes országok és kultúrák európai szinten az önkéntességet.

Azt a víziót szeretnénk eljuttatni a szakpolitikai döntéshozókhöz, hogy az önkéntesek nem csupán a társadalom alapvető és hasznos feladataihoz szükséges emberi erőforrást jelentik, hanem fontos szerepet játszanak a társadalmi kohézióban, az interperszonális kapcsolatokban, a társadalmi átalakulásban, és ezáltal az európai értékek megvalósításának útját egyengetik.

2011 óta számos országban szilárdabb és működőképesebb jogi keretet dolgoztak ki az önkéntességre vonatkozóan, így az önkéntesség kultúrája egyre elfogadottabbá és érthetőbbé vált. A PAVE számos ilyen fejlesztésnél hivatkozási pontként szolgált. 2021-ben az Önkéntesség Európai Évének, valamint a PAVE publikálásának 10. évfordulóján az Európai Önkéntes Központ (Center for European Volunteering, CEV, korábban European Volunteer Centre) elkészítette az Önkéntesség Európai Terve 2030-at. Ez a Terv a PAVE, a CEV Helping Hands Report és az 5R szakpolitikai prioritások³, valamint a CEV Valuing Volunteering Report⁴ erősségeire épít, magába foglalja a fenntartható fejlődési célokhoz való kapcsolódást. Elismerve a 2011-től napjainkig megváltozott környezetet, ez a tervezet további támogató iránymutatásként szolgál majd minden olyan érdekelt fél számára, aki az európai önkéntességben rejtlő potenciált teljes mértékben szeretné megvalósítani.

2011-ben, a PAVE megjelenésekor a 2007-es gazdasági válság hatása már erősen érezhető volt: a megszorító intézkedések és a magas munkanélküliségi ráta nagymértékben befolyásolta az önkéntes kapacitást és az igények alakulását⁵. A 2020-as Önkéntesség Európai Tervének kidolgozása szintén egy világválság – a COVID19 világjárvány – időszakára esett. A COVID19 járvány első pillanatától kezdve a polgárok számos önkéntes kezdeményezést adaptáltak és indítottak el a vészhelyzetre reagálva. Mindez jól demonstrálta az önkéntesek, valamint az életteli, gondoskodó és reziliens közösségi szellemiséggel működő civil társadalom fontosságát. Olyan társadalmi környezetben, amelyben az önkéntesek, az önkéntes szervezetek és az önkéntes infrastruktúra Európa számos részén a beruházások és az állami támogatás hiánya miatt szenvedtek, ez a váratlan helyzet minden eddiginél jobban rávilágított arra, hogy mennyire fontosak az önkéntesek - kortól és profiltól függetlenül - a társadalom számára, főként a helyi döntéshozók kulcsfontosságú partnereiként. A válság utáni helyreállítási folyamat részeként a CEV arra szólította fel a szakpolitikai döntéshozókat, hogy "kapcsoljanak magasabb sebességfokozatba" az önkéntességgel kapcsolatos szakpolitikák és programok tekintetében. Ez a „sebességváltás” azt jelenti, hogy az önkénteseket bevonó és az önkéntes alapon működő szervezetek támogatását, partnerségi fejlesztését nagyobb hangsúllyal és intenzitással, illetve gyorsasággal kellene megvalósítani.

A CEV bízik abban, hogy ezáltal olyan társadalmi közeg alakulhat ki, amely még jobban tükrözi az önkéntesek energiájának, szakértelmének és elkötelezettségének fontosságát az európai egészségügy, jólét és szolidaritás szempontjából, ugyanakkor elkerülné az önkéntesek kizsákmányolását a profitorientált környezetben. A Terv elmagyarázza, hogy erre miért van szükség, és milyen lépéseket kell tenniük a különböző érdekelt feleknek ahhoz, hogy ez 2030-ra valósággá váljon.

#BEV2030

³CEV, "Helping Hands" Hope for Europe! Conference Report, 8-9th October 2015, p.3

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_d09820abb77847678d0cc98dc8a3e0fc.pdf

⁴CEV, "Valuing Volunteering" European Volunteer Centre Conference Report, 21st November 2019, <https://www.europeanvolunteercentre.org/conferences-reports>

⁵CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, p.6

⁶CEV, Volunteers in Solidarity COVID-19, June 2020

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_eed2c2f10db04406afd31596f28152d5.pdf

1. Független és inkluzív szerepvállalás

1.1 DEMOKRATIKUS SZEREPVÁLLALÁS

Az önkéntesség az **európai demokrácia alapvető eleme** és az európai értékek kifejeződése. A polgárok aktív részvétele alapvető fontosságú mind a konkrét tevékenységekben, mind a rendszerszintű változást eredményező szakpolitikák kidolgozásában.

Várható hatások:

1.1.1 Megvalósul mindaz, amit a Lisszaboni Szerződés 11. cikkében az európai civil társadalomról folytatott dialógusban leírtak.

1.1.2 Az önkéntesség területén jártas civil társadalmi szereplők rendszeres párbeszédet folytatnak a szakpolitikai döntéshozókkal az önkénteseket és az önkéntességet érintő és azokat befolyásoló kérdésekről.

1.2 MÉLTÓSÁG ÉS SZABADSÁG

Az önkéntesek hozzájárulását a csapatmunka kulcsfontosságú részének és **a társadalmi összefogás megbízható tényezőjének kell elismerni**. Az önkénteseket saját sorsuk szereplőinek kell tekinteni, akik a képviselői demokrácia mellett a részvételi demokráciában is elkötelezik magukat annak érdekében, hogy mindenki számára javítsák az élet minőségét. Nem csupán az anyagi szolgáltatások tekintetében, hanem más fontos célok – mint pl. az emberek közötti kötelékek és kapcsolatok, a kölcsönös tisztelet, az elismerés és a másság szabadsága – elérése érdekében. A társadalmi igazságossághoz és a méltányosabb társadalom megteremtéséhez hozzájárul az önkéntességnek az európai értékeken kell alapulnia, nyitottnak, befogadónak és mindenki számára hozzáférhetőnek kell lennie.

Várható hatások:

1.2.1 Az önkéntes szervezeteket mindig bevonják a társadalmi kohéziós politikák tervezésébe és megvalósításába.

1.2.2 A szakpolitikai döntéshozók és valamennyi érdekelt fél védi az önkéntesség alapelveit.

1.2.3 Védik az önkéntesek és az önkéntesek által támogatottak méltóságát.

A szakpolitikai döntéshozóknak védeniük és támogatniuk kell az önkéntességben rejlő erőt, mert:

- az európai értékek megerősítése, a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében, az elmúlt évtizedben véghezvitt tevékenységek változtatásra ösztönző erejét mutatja⁸;
- meghatározó szerepet játszik a COVID19 helyreállítási folyamatában;
- alapvetően hozzájárul az Európa jövőjéről szóló konferenciához;
- biztosítja a rugalmas és fenntartható közösségeket;
- kifejezi az európai értékeket;
- pozitív hatással van a jövő nemzedékeire.

#BEV2030

⁷Az Európai Unióról szóló szerződés 11 (1) cikkelye szerint „Az intézmények a megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a polgárok és az érdekképviseleti szervezetek az Európai Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák.”

⁸United Nations, *Gearing up for a Decade of Action and Delivery for Sustainable*

Development: Political Declaration of the SDG Summit, May 2019

<https://www.un.org/pqa/73/wp-content/uploads/sites/53/2019/05/Zero-draft-Political-Declaration-HLPF-17.5.19 .pdf>

1.3 TRANSPARENS ÉS DEMOKRATIKUS ÁLLAMI TÁMOGATÁS

A **demokratikus és inkluzív önkéntes kezdeményezések** transzparensen, demokratikusan és átlátható eljárásokkal elosztott **állami finanszírozása** elengedhetetlen a minőségi önkéntességhez. A civil társadalom és az önkéntesek állami támogatásának hiánya teret enged egyéneknek és csoportoknak arra, hogy a pénzeszközök elosztásához kötve kihasználják mások gyengeségét, ideológiai és politikai programjaikat népszerűsítsék. Ha ezek a törekvések nem egyeztethetők össze az európai értékekkel és az emberi jogokkal, az hosszú távon mindenki számára kihívást fog jelenteni a társadalmi kohézió, a biztonság és a védelem terén.

Várható hatások:

- 1.3.1** Az önkénteseket fogadó (formális és nemformális csoportok) és az önkéntes alapon működő szervezetek számára különféle finanszírozási lehetőségek állnak rendelkezésre mind az alapkiadásokhoz, mind a különböző nagyságú és léptékű projektekhez.
- 1.3.2** Az önkéntes munkaidő nem helyettesíti a fizetett munkát, de önerőként elszámolható a társfinanszírozott támogatások esetében.
- 1.3.3** Az önkéntességre szánt közpénzek odaítélése nyílt pályázati felhívások útján valósul meg.
- 1.3.4** Az eljárások egyszerűsödnek, hogy minden szervezet, vagyis még a korlátozott kapacitással rendelkező (pl. kevés fizetett alkalmazottal rendelkező vagy kizárólag önkéntességen alapuló) szervezetek is könnyebben pályázhassanak támogatásra anélkül, hogy a minőség és/vagy az átláthatóság sérülne.

1.4 EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ HÁLÓZATÉPÍTÉS

A korábban már létező és megbízható ágazatközi együttműködés kulcsfontosságúnak bizonyult abban, hogy a közösségek reagálni tudjanak a meglévő és újonnan érkező segítségnyújtási és támogatási kérésekre. **Olyan demokratikus és inkluzív struktúráknak kell létrejönniük, amelyek támogatják és elősegítik az önkéntességet.** A különböző ágazatok és területek szereplőiből álló, kölcsönös elismerésen és bizalmon alapuló hálózatok kialakításához és fenntartásához szükséges és megfelelő állami finanszírozást kell biztosítani helyi, regionális, nemzeti és európai szinten egyaránt.

Várható hatások:

- 1.4.1** Az önkéntességet segítő nonprofit központok és fórumok megfelelő mértékű állami finanszírozásban részesülnek.
- 1.4.2** A szakpolitikai döntéshozók a szakpolitikák kidolgozásához bevonják a nonprofit önkéntes központokat nemcsak megvalósító partnerként, hanem szakértőként is.
- 1.4.3** Rendszeres ágazatközi találkozók valósulnak meg, hogy ösztönözzék és megkönnyítsék a különböző területek és ágazatok szereplői közötti közös megoldások kidolgozását és az önkéntesekben és szervezeteikben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázását.

#BEV2030

⁹CEV, *Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE)*, 2011

¹⁰CEV, *Volunteering for Stronger Societies through innovation and cross-sector collaboration: Copenhagen Messages*, May 2012, <https://www.europeanvolunteercentre.org/volunteering-strongersociety>

¹¹CEV, *Employee Volunteering European Network EVEN workbooks*, https://issuu.com/european_volunteer_centre/stacks/760918f70a7043da80a5ec55d148a218

1.5 HELYI KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

Ahogy azt az Önkéntesség Európai Fővárosa pályázati program is bizonyítja, a köz- és a magánszféra (nonprofit és forprofit¹²) jól működő, **helyi szintű, ágazatokon átívelő** – bármilyen méretű és helyzetű közösség esetében – nagy értékteremtő lehetőségeket rejt magában. Ez a fenntartható fejlődés, a katasztrófákra való felkészülés és a kockázatcsökkentés szempontjából egyaránt kulcsfontosságú. Az ilyen együttműködés lehetővé teszi az érdekelt felek számára, hogy együtt nézzenek szembe a felmerülő veszélyekkel, és hozzájáruljanak a jelenlegi és jövőbeli kihívások közös és fenntartható megoldásához.

Várható hatások:

- 1.5.1** Elismerik a közszféra helyi szintű szereplőinek különleges szerepét az együttműködési folyamat elősegítésében, és olyan környezetet teremtenek, amely támogatja a konstruktív, ágazatok közötti együttműködést.
- 1.5.2** A szakpolitikai irányvonalak közös kialakítása normává válik, valamint feltérképezik és teljes mértékben kiaknázzák a részvételi döntéshozatali folyamatok által kínált lehetőségeket.
- 1.5.3** Különös figyelmet fordítanak a köz- és a magánsektor (nonprofit és forprofit) közötti kapcsolatokra, és minden érdekelt fél arra törekszik, hogy teljes mértékben elismerje az egyes ágazatok által hozzáadott értéket.

1.6 TRANZNACIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS SZOLIDARITÁS

Világszerte tanúi vagyunk annak, hogy a társadalmi aktivitás és az önkéntesség határokon átívelő módon növekszik, és összekapcsolja a globális kihívásokkal (mint pl. az éghajlatváltozás, a migráció és a COVID19 világjárvány) megküzdő, elszánt embereket. Mindez **megerősítette a határokon átnyúló szolidaritás fontosságát, amely a közös kihívások mentén az egyenlőtlenségek elleni küzdelmet, valamint a kiszolgáltatottak védelmét és támogatását szolgálja.**

Várható hatások:

- 1.6.1** Az önkénteseket fontos erőforrásnak tekintik a fenntartható fejlődés globális céljainak elérésében.
- 1.6.2** Megfelelő források állnak rendelkezésre az olyan európai hálózatok számára, amelyek elkötelezettek az önkéntesség támogatásában és népszerűsítésében, és amelyek egyértelmű hozzáadott értéket teremtenek, kulcsfontosságú szerepet vállalnak a célok elérésében.
- 1.6.3** Támogatják az oktatási intézményeket, az önkéntességet fejlesztő és önkénteseket fogadó szervezeteket abban, hogy növeljék kapacitásukat a globális szolidaritás és a fenntartható fejlődési célok előmozdítására és megvalósítására. Így egyértelművé válik az önkéntes tevékenységek és a 17 SDG célkitűzés közötti kapcsolat.
- 1.6.4** Lehetővé teszik és ösztönzik az önkéntes csereprogramokat, valamint az európai önkéntes fejlesztési tapasztalatok és gyakorlatok megosztását, a másoktól való tanulást.
- 1.6.5** A statisztikai hivatalok láthatóvá teszik az önkéntesség hozzáadott értékét az ENSZ 2030 Agendához azáltal, hogy az önkéntesek hozzájárulását beépítik a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó önkéntes nemzeti jelentésekbe (Voluntary National Reviews - VNR).

#BEV2030

¹² Beleértve az üzleti vállalkozásokat, a tudományos életet, a formális és nemformális oktatási szektort, a nonprofit szervezeteket stb.

2. Új önkéntesek és új módszerek

Az egyre növekvő számú, idejüket és szakértelmüket önkéntesként felajánlani hajlandó polgárok különféle igényeinek kielégítéséhez az alábbiak szükségesek:

- Javítani kell az önkéntes részvételhez való hozzáférést, és növelni kell annak hatókörét és minőségét.
- A különböző korú és hátterű emberek önkéntes szerepvállalásának lehetőségeit innovatív és rugalmas keretek között kell megvalósítani, ezzel új lehetőségeket nyitva.
- Az önkéntesség minőségi elveinek továbbra is központi szerepet kell játszaniuk minden fejlesztés során¹³ csakúgy, mint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) által azonosított, a civil társadalom egészét érintő általános tendenciáknak¹⁴.
- Az önkéntesség nem helyettesítheti a fizetett munkát, ezért alaposan át kell gondolni az állam és az önkéntes szervezetek felelőssége közötti egyensúlyt a munkanélküliség és a foglalkoztathatósági arányok kérdésében.
- A munkavállalói (vállalati) önkéntességben rejlő lehetőségeket még jobban érdemes erősíteni és fejleszteni.

2.1 NEMFORMÁLIS ÖNKÉNTESSÉG

A digitalizáció és a közösségi oldalak elősegítették a nemformális önkéntes tevékenységek növekedését. Amellett, hogy rugalmas és azonnali választ adnak a társadalmi igényekre, további jelentőségük van a hasonló kihívásokkal küzdő emberek közötti kapcsolat és szolidaritás érzésének kialakításában. **A spontán önkéntes tevékenység a közösségek alkalmazkodóképességének kulcsfontosságú erőforrása lehet, különösen válság idején.** Bár az informális és spontán elkötelezettség növekedése új dinamikát hoz, és számos előnnyel jár, teret adhat olyan elképzeléseknek és cselekvéseknek is, amelyek nem feltétlenül alapulnak valós társadalmi szükségleteken, hanem károsak vagy veszteséggel járhatnak.

Várható hatások:

2.1.1 Az önszorgító és szolidaritási hálózatok megerősítését az önkéntes támogatási stratégiák fontos és kiemelt elemeként kezelik, különösen az elszigetelt és kiszolgáltatott közösségek esetében.

2.1.2 Annak tudatában, hogy bár az informális és spontán elkötelezettség növekedése új dinamikát hoz, és számos előnnyel jár, olyan elképzeléseknek és cselekvéseknek is teret ad, amelyek nem járulnak hozzá a jóléthez és a közjóhoz. Mindezek megelőzése érdekében, meg kell határozni az alapvető magatartási, megvalósítási normákat.

2.1.3 A különböző ágazatok érdekelt szereplői együttműködnek annak érdekében, hogy megtalálják a legjobb modelleket az ilyen típusú elkötelezettségben rejlő lehetőségek kihasználására a közösségi szerepvállalás és a közös cselekvés szervezettebb formái által elért szinergia révén. Így elkerüljük az átfedéseket és a párhuzamos tevékenységeket, és elősegítjük a valóban szükségletalapú, fenntartható kezdeményezéseket.

2.1.4 Megfelelő és kielégítő állami támogatásban részesülnek az önkéntes alapon működő szervezetek, hogy elegendő kapacitással rendelkezzenek az önkéntesség nemformális új módjainak támogatásához és irányításához.

#BEV2030

¹³CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 2, pp.20-22

¹⁴ CEV, *Volunteering for Stronger Societies through innovation and cross-sector collaboration: Copenhagen Messages*, May 2012, <https://www.europeanvolunteercentre.org/volunteering-strongersociety>

2.2 Digitalizáció

A digitális technológiák segítségével megkönnyíthető az önkéntességhez való hozzáférés, és növelhető az önkéntesség minősége. A digitális fejlődés azt mutatja, hogy nagyobb részvétel mozgósítható és a társadalmi megmozdulások könnyebben támogathatók az online térben. Az online önkéntesség is bizonyítja a digitalizáció fontosságát, hiszen napjaink társadalmában meghatározó szerepe van a felmerülő igények kezelésében. Bár az információhoz, a közösségi médiához és a hálózatépítéshez való hozzáférés több ember számára tette elérhetővé az önkéntességet, és ez kibővítette az önkéntes tevékenység lehetőségeit, ugyanakkor akadályt is jelenthet azok számára, akik nem rendelkeznek digitális eszközökkel vagy kompetenciával. Az önkéntes szervezetek strukturált digitális szerepvállalásának támogatása az önkéntességben rejlő lehetőségek növelésének egyik legfontosabb módja. **Azonban ügyelni kell arra, hogy a digitális eszközökhöz és adatokhoz való hozzáférésben mutatkozó különbségek ne vezessenek további egyenlőtlenségekhez az önkéntességhez való hozzáférés vagy az önkéntesek támogatása terén¹⁵.**

Várható hatások:

2.2.1 Teljes mértékben elfogadottá válik, hogy az önkéntes szervezetek többféleképpen is szerepet játszhatnak a digitális világban, például az igények azonosításában és az online hozzáférés biztosításában, az adatok és a hardver/szoftver rendelkezésre bocsátásában, valamint a digitális írástudás, a digitális kompetenciák és a kritikus gondolkodás oktatása stb. révén.

2.2.2 Az önkéntes szervezetek megkapják a szükséges erőforrásokat (ismeretek, anyagok, pénzügyi és technikai támogatás) ahhoz, hogy teljes mértékben támogatni tudják önkénteseiket tevékenységükben (online és offline).

2.2.3 Figyelembe veszik a szervezetek igényeit, és egyensúlyra törekszenek az offline és az online önkéntes lehetőségek támogatása között.

#BEV2030

¹⁵CEV, Guidelines for Online Volunteering, November 2019,

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/uqd/3ec99c_0ee09c8d7b7a4715bc1fdd5d66086378.pdf

2.3 AZ ELKÖTELEZŐDÉS ÚJ ÚTJAINAK MINŐSÉGE

Az új önkéntesek minőségi önkéntes tapasztalatainak biztosítása érdekében fel kell őket készíteni a feladataikra, és folyamatosan támogatni kell őket, hogy megértsék az önkéntesség szerepét a közjó szolgálatában. Az önkénteseket olyan ismeretekkel és eszközökkel kell ellátni, amelyek révén felismerhetik, hogy mely lehetőség tekinthető inkább munkahelyet helyettesítő szerepnek, és melyek valódi önkéntes szerepnek. Ez különösen akkor fontos, amikor az önkénteseket arra készítik fel, hogy rendezvényeken¹⁶ vagy más egyéb programokon, eseményeken önkénteskedjenek. Segíteni kell őket abban is, hogy ezekre az önkéntes tapasztalatokra építve hosszabb távú önkéntes tevékenységet folytathassanak olyan ügyek érdekében, amelyeket támogatni szeretnének. **Hangsúlyozni kell az értékek és a szolidaritás, mint a tevékenységek középpontjában álló motiváló erő fontosságát** az önkéntesek számára személyes motivációt jelentő egyéb tényezőkkel együtt.

Várható hatások:

- 2.3.1** Az önkéntes tevékenység minőségét az biztosítja, hogy a meglévő és új önkénteseknek lehetőségeket kínáló szervezeteket arra ösztönzik, hogy alkalmazzák a Európai Önkéntesség Cselekvési Tervben (PAVE)¹⁷ megfogalmazott minőségi önkéntes tevékenység elveit.
- 2.3.2** Az online önkéntesség minőségét az önkénteseken és a szervezeteken keresztül ösztönzi és biztosítja a CEV online önkéntességről szóló iránymutatása¹⁸.
- 2.3.3** Minden önkéntesnek van egy könnyen elérhető információs vagy referenciapontja, ahová kérdéseit és javaslatát irányíthatja.
- 2.3.4** Az önkénteseket és az önkénteseket fogadó szervezeteket felkészítő képzési programok törzsanyagát képezik az európai értékek és az alapvető állampolgári kompetenciák.

2.4 ÚJ FOGLALKOZTATÁSI HELYZETEK

A **változó foglalkoztatási szabályozások és munkakultúrák** a foglalkoztatás új helyzetét eredményezik, amely egyrészt nagyobb rugalmasságot, másrészt nagyobb eltérést és kiszámíthatatlanságot is jelent a fizetett munkaidőt tekintve.

Várható hatások:

- 2.4.1** Az önkéntes szervezetek számára lehetővé teszik és támogatják az alkalmazkodást annak érdekében, hogy olyan önkéntes lehetőségeket kínáljanak, amelyek megfelelnek a változó munka-/foglalkoztatási feltételeknek és munkaidőnek. Ez biztosítja, hogy az önkéntesek bevonását olyan inkluzív módon tudják megszervezni, amely lehetővé teszi a szervezetek számára, hogy a lehető legtöbb önkéntes közreműködésével teljesíthessék küldetésüket.
- 2.4.2** Az önkéntes alapon működő szervezetek is lehetővé teszik és támogatják, hogy a potenciális és meglévő önkéntesek támogatásánál figyelembe vegyék az új foglalkoztatási trendeket és helyzeteket.
- 2.4.3** Megvizsgálják azokat az új elképzeléseket, amelyek lehetővé teszik, hogy minden európai polgárnak több ideje maradjon a munkavégzés vagy egyéb kötelezettségei mellett a közjóhoz hozzájáruló bármely állampolgári jog vagy kötelesség gyakorlására - beleértve az önkéntességet is.

#BEV2030

¹⁶Volunteering in Events Tool Kit CEV 2020 https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_f6fe501a4dc146ffb4c5c135bb3a10af.pdf

¹⁷CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 2

¹⁸Guidelines for Online Volunteering CEV 2019 https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_0ee09c8d7b7a4715bc1fdd5d66086378.pdf

2.5 JÓLÉTI ÉS EGÉSZSÉGPOLITIKAI SZINERGIÁK

Nem szabad kizárni az önkéntességéből vagy akadályozni az önkéntes tevékenységben azokat, akik segélyben vagy egyéb állami támogatásban részesülnek (mint például az újonnan érkező bevándorlók integrációjának támogatása). Az állami hatóságok nem élhetnek vissza az önkéntességgel, mint a munkába való visszavezetés kötelező eszközével, az önkéntességnek **az egyén saját szabad akaratán kell alapulnia**, és a hatóságok nem követelhetik meg azt semmilyen támogatás vagy ellenszolgáltatás feltételeként^{19 20}.

Várható hatások:

2.5.1 Egyre szélesebb körben terjesztik és alkalmazzák az önkéntességnek a „szociális recept” (Social Prescribing) programok részeként történő bevonását, jól dokumentált kísérleti úton gyűjtött adatokra építve körültekintően megvizsgálják és elemzik az önkéntesség integrálását. Meg kell tartani az önkéntesség alapvető jellemzőit, az egyéni döntést és a szabad akaratot.

2.5.2 Ha önkéntes tevékenységet kívánnak végezni, nem szükséges további feltételeknek megfelelniük azoknak sem, akik juttatásban vagy más állami segélyben részesülnek, ahogyan a támogatásban nem részesülőknek sem kell.

2.6 “TURISTA ÖNKÉNTESSÉG”

Növekszik a kereslet és a kínálat a turista önkéntesség (Voluntourism) iránt - ezek olyan önkéntes tevékenységek, amelyeket az utazás fő céljaként (vagy az önkéntesek saját országukon belül, vagy más országba történő utazásuk során) végeznek. Az önkéntesség és a turizmus is olyan jelenség, amelyet egy adott téma iránti szenvedély és érdeklődés motivál, és amellyel az emberek szabadidejükben foglalkoznak többnyire. Az olyan fogalmak és érzések, mint a lelkesedés, az emlékek, a lehetőségek, a szórakozás, a szabadidő, az utazás, az új élmények és az öröm, mindkettőben közösek. Egyre inkább terjed a két fogalom összekapcsolása. Mivel az emberek egyre nagyobb nyomás alá kerülnek az időbeosztásukat tekintve a számukra elérhető online és offline lehetőségek széles skálája miatt, egyre többek számára válik vonzóvá az az elképzelés, hogy az utazásra, illetve a nyaralásra fordítható időt összekapcsolják a szolidaritási célokra fordítható idővel. Sok más dologhoz hasonlóan, ebben az elképzelésben is jól érzékelhető a „gazdasági lehetőség” az egyes polgárok vagy szervezetek számára. A turista önkéntesség néven ismertté vált ágazat több milliárd eurós, folyamatosan növekvő erőforrás

Várható hatások:

2.6.1 Az ágazat növekedését figyelemmel kísérik és szabályozzák annak érdekében, hogy minőségi önkéntességet biztosítsanak, amely mérhető hasznot hoz a közjó és a helyi közösség számára²¹.

2.6.2 Azoknak a polgároknak, akik fontolóra veszik a turista önkéntességet, mint az önkéntes szerepvállalás egyik lehetséges módját, hozzáférést kell biztosítani az információkhoz, hogy megalapozott döntéseket hozhassanak a minőségi tapasztalatszerzés kiválasztása érdekében.

2.6.3 Jelentős tájékoztató kampányok valósulnak meg a turista önkéntességgel kapcsolatos kérdések - az általa esetlegesen okozott károk vagy a minőségi mutatók - tudatosítása érdekében.

#BEV2030

¹⁹ CEV, Volunteering and impact on welfare payments in Europe, Found in CEV Policy Statements on Volunteering Issues in Europe, p.11, https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_f42f0ea769a54ffca5de340a31f836d0.pdf

²⁰ CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 4

²¹ CEV, Voluntourism: A critical Evaluation and Recommendations for the future, August 2018,

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_b21d625c94aa47119b843c3b662ffe6d.pdf

3. Megerősítés:

A helyi szinten virágzó közösségeket gyakran **erős személyközi kapcsolatok jellemzik, amelyek sokszor önkéntes alapú és önkéntesek által vezetett kezdeményezések keretében jönnek létre.** Az igények folyamatos kielégítése, a diszkrimináció és a kirekesztés elleni küzdelem, valamint az emberi jogok védelme érdekében több, eltérő élethelyzetű és háttérű polgárnak kell lehetőséget és támogatást kapnia ahhoz, hogy önkéntesként aktívan részt vegyen a saját és mások támogatásában.

3.1 LEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSA

Azáltal, hogy az önkéntességről szóló információk mennyisége és minősége növekszik, illetve az önkéntességhez való hozzáférés bővül, a polgárok nagyobb betekintést nyerhetnek az önkéntesség fontosságát és erejét illetően, ezáltal gazdagabbá és színesebbé válik az önkéntesség társadalmi környezete Európában.

Várható hatások:

3.1.1 Az állampolgári nevelést és a szolgálati tanulást (Service learning) szélesebb körben bevezetik a formális oktatási rendszerekbe, hogy az önkéntességgel és a civil társadalommal kapcsolatos tudatosságot növeljék nemcsak a gyermekek és fiatalok, hanem az ő tágabb családi és baráti hálózataik körében is.

3.1.2 Védik az önkéntesség „szabad akarat” jellegét, amely különbözik a formális oktatási rendszerek kötelező vagy választható elemeitől, amelyek arra szolgálnak, hogy a fiatalokat a civil társadalomhoz és az önkéntességhez kapcsolják.

3.1.3 A sokszínűség előtérbe kerül azáltal, hogy bemutatják az önkéntesség lehetőségeit a legkülönbözőbb területeken, érdeklődési körök és felmerülő igények szerint.

3.2 INKLÚZIÓ

Az önkéntesség jelentős mértékben hozzájárul a társadalmi befogadáshoz, és ezzel együtt magának az önkéntességnek is hozzáférhetőbbé kell válnia a különböző háttérű, korú és helyzetű emberek számára.

Várható hatások:

3.2.1 Vannak olyan beruházások a kutatásokban és adatgyűjtésekben, amelyek tájékoztatást nyújthatnak az inkluzivitás hiányáról és az önkéntességben tapasztalható olyan egyenlőtlenségekről, amelyeket korlátozó jogi keretek, előítéletek vagy sztereotípiák, illetve az egyenlőtlenségek más forrásai okoznak.

3.2.2 Az egyenlőtlenségekre és a befogadás hiányára vonatkozó adatokat és tényeket - legyenek azok életkor, etnikai hovatartozás, nemi stb. szerint - a civil társadalmi partnerekkel együttműködve egy konkrét cselekvési terv részeként az egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló tevékenységek és szakpolitikák alapjának tekintik.

3.2.3 A szakpolitikai döntéshozók együttműködnek az önkéntességet fejlesztő és az önkénteseket fogadó szervezetekkel, valamint az önkéntesek által vezetett kezdeményezésekkel a szakpolitikák és a finanszírozás²² révén. Segítik őket a sokszínűség tudatosításában és láthatóvá tételében, az önkéntesség pszichológiai és fizikai akadályainak felszámolásában, a támogatási rendszerek fejlesztésében, hogy példát mutassanak és normát teremtsenek.

#BEV2030

²²CEV, Inclusive Volunteering Toolkit, March 2019,

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_38b45efe3d4c42a98e8e994da6ba4068.pdf

3.3 STABILITÁS ÉS FENNTARTHATÓSÁG

Ahhoz, hogy minőségi, hosszú távú és fenntartható eredményeket tudjanak elérni, valamint a közösségi szükségletekre - különösen a válsághelyzetekben hirtelen jelentkező szükségletekre - megfelelő válaszokat tudjanak adni rugalmas és összehangolt módon, **az önkéntes szervezeteknek stabilnak, jól működőnek és elismertnek kell lenniük nemcsak a saját közösségükben, hanem a helyi, regionális és nemzeti hatóságok körében is.**

Várható hatások:

3.3.1 Megfelelő támogatást és ösztönzést biztosítanak az önkéntes szektor számára, hogy rugalmas és innovatív válaszokat tudjon adni a közösségi szükségletekre, növekedjen és fenntartható legyen.

3.3.2 A különböző szakpolitikai területeken és ágazatokban²³ átfogó és transzverzális stratégiákat dolgoznak ki az önkéntesség fejlesztésére.

3.3.3 A különböző szervezetek, hatóságok és ágazatok közötti hálózatépítést és együttműködést megkönnyítik és ösztönzik, annak érdekében, hogy növeljék annak lehetőségét és valószínűségét, hogy a szervezetek válság idején készek és hajlandók legyenek az együttműködésre.

3.3.4 Célzott támogatást nyújtanak az önkéntesek által indított kezdeményezésekhez, amelyeket a hirtelen felmerülő társadalmi szükségletek (például COVID19 válság vagy földrengés) hívtak elő. Teszik ezt azzal a céllal, hogy a keletkezett energiát és lelkesedést fenntartva, a válságot követő helyreállítási időszakban, illetve az adott helyzet után is képesek legyenek a társadalmi szükségletekre a megfelelő módon reagálni.

3.3.5 A hosszabb ideje működő önkéntes alapú kezdeményezések és az önkénteseket támogató szervezetek fenntartására rendelkezésre áll a megfelelő támogatás, valamint a helyi közösségekben és a társadalom egészében betöltött fontos szerepük is elismert.

3.4 JOGI ÉS POLITIKAI HÁTTÉR

A jogi és politikai szabályozásnak reagálnia kell a változó önkéntes ökoszisztémák helyzetére. Az önkéntességben bekövetkezett változás különösen az informális kezdeményezések és az online önkéntesség növekedésében érhető tetten, ahol az önkéntesség különösen fontos szerepet játszik a kirekesztett csoportok érdekképviselésében, a fontos ügyekért folytatott kampányokban vagy a kölcsönös segítségnyújtási kezdeményezések elindításában.

Várható hatások:

3.4.1 Az önkéntességre vonatkozó jogi kereteket a fentiek, valamint más társadalmi és viselkedésszerű változások figyelembevételével alakítják ki és fejlesztik. Ily módon a jogi szabályozások által gyakran előtérbe helyezett formálisabb és strukturáltabb tevékenységek mellett alkalmasabbak lesznek arra, hogy létrehozzák az önkéntesség változatos formáit. Így ahelyett, hogy akadályoznák az elköteleződést, eltérően a jelenlegi helyzettől, még további lehetőségeket nyitnak meg.²⁴

3.4.2 Az önkéntességre vonatkozó jogi keretek a célnak megfelelően vannak kialakítva, és az egyes önkéntesek, szervezetek és ellenőrző hatóságok számára könnyen érthetőek, megvalósíthatóak és értékelhetőek.

3.4.3 Az önkéntesség jogi keretei elismerik és figyelembe veszik mind a szerep-, mind a feladatalapú önkéntességet, és minden esetben minőségi önkéntességet biztosítanak.

3.4.4 A jogi keretek védik az önkéntesek fizikai, mentális és szociális biztonságát és a tevékenységük kedvezményezettjeit, valamint arányosak és alkalmazhatóak bármilyen méretű szervezet számára.

#BEV2030

²³CEV, DEVS Developing European Volunteering Strategies, April 2017 https://issuu.com/european_volunteer_centre/docs/devs-report_1

²⁴CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 3, pp.22-27

4. Az önkéntesség hozzájárulásának megbecsülése:

Az önkéntesek, az önkénteseket fogadó és az önkéntes alapon működő szervezetek a közjó érdekében folytatják tevékenységüket²⁵. **A COVID19 válság idején nagyon sok polgár ajánlotta fel idejét és szakértelmét önkéntesként, de a feladatok megfelelő elosztására nem mindig volt lehetőség.** Az önkéntességgel kapcsolatos szakpolitika holisztikusabb, több területet átfogó megközelítése a kereslet és a kínálat jobb összehangolásához vezet.

4.1 TÁRSADALMI KIHÍVÁSOK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

Az önkéntesség a társadalmi kihívásokra kivételes módon tud választ adni. A polgároknak egyre több globális érvényű problémával kell szembenézniük, mint pl. a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek, a civil társadalom és a demokrácia szűkülő tere, az éghajlatváltozás, a magány, a digitális szakadék, valamint a kultúra és a kulturális örökség védelme. **Az önkénteseket nem szabad „amatőröknek” tekinteni, akik a „hivatásos” alkalmazottak mellett mellékszerepet játszanak, hanem inkább kiegészítik egymást,** és a fenntartható fejlődés különleges erőforrásaként, valamint a közösségeikben tapasztalt kihívások és a lehetséges megoldások szakértőiként teremtenek hozzáadott értéket²⁶.

Várható hatások:

4.1.1 Az egész társadalom, így a média és maguk az önkéntesek is mindent megtesznek azért, hogy bemutassák az önkéntesek hozzájárulását és közérthetőbbé tegyék az önkéntességet.

4.1.2 Egyszerűbb lehetőség nyílik az önkéntesek, a polgárok vagy a civil szervezetek tevékenységének nyilvános elismerésére díjak, önkéntes hetek, fesztiválok stb. formájában.

4.2 A SZOLGÁLTATNYÚJTÁSON TÚL

Az önkénteseket, az önkénteseket fogadó és az önkéntes alapon működő szervezeteket a társadalom jobbá tételében és a mindenki számára biztosított esélyegyenlőség elérésében kulcsszereplőként kell bevonni, nem csupán mint feladatok és szolgáltatások kivitelezőit²⁷. Bár fontos, hogy az önkéntes munka során hasznos feladatok valósuljanak meg, és a közösség számára látható, érdemi hatást érjenek el, a szakpolitikai döntéshozóknak nemcsak az önkéntesség gyakorlati hasznát kellene megérteniük, hanem az európai értékek valóra váltásában játszott szerepét is a társadalmi kohézióban, az interperszonális kapcsolatokban, az emberek összekapcsolásában, valamint a kommunikáció és a párbeszéd kialakításában.

Várható hatások:

4.2.1 Pozitív üzenetek és támogató diskurzusok révén hatékonyabban lehet hangsúlyozni az önkéntesek jelentőségét az európai életminőség, jólét és szolidaritás terén.

4.2.2 Az önkéntes nemzeti jelentésekben (Voluntary National Reviews - VNRs) szerepelnie kell és kellő figyelmet kell kapnia az önkéntességnek mint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez nyújtott hozzájárulásnak.

#BEV2030

²⁵CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 6, pp.36-38

²⁶CEV, “Valuing Volunteering” European Volunteer Centre Conference Report, 21st November 2019, https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_69f5f9b32e48433bad60a9ce6d111e63.pdf

²⁷CEV, VIEWSS Report Volunteering in European Welfare and Social Services, 2014, https://issuu.com/european_volunteer_centre/docs/viewss-report

4.3 A TANULÁS VALIDÁCIÓJA

Az önkéntesség egyedülálló keretet biztosít az állampolgári neveléshez, a képességek és kompetenciák elsajátításához, a tanuláshoz és a személyes fejlődéshez, amely kiegészíti, de nem váltja ki a foglalkoztatást és a formális oktatási és képzési lehetőségeket.

Várható hatások:

4.3.1 A civil társadalmi szervezetek alkalmas helyek a strukturált tanulásra és a munkatapasztalatok megszerzésére. Ezért a **civil szervezetek vezetői számára megfelelő képzést és forrást kell biztosítani** ahhoz, hogy világos tanulási útvonal és tanulási célok meghatározásával támogathassák a gyakoronkokat és a szakmai gyakorlaton részt vevőket²⁸.

4.3.2 Ezt a támogatást el kell különíteni az önkéntesek támogatására és irányítására vonatkozó tevékenységektől, valamint az önkéntesek nemformális és informális tanulásának validációjához nyújtott támogatástól, amelyet a tanulásuk meghatározásához, dokumentálásához és igazolásához kaphatnak igény szerint.²⁹

4.3.3 Ágazatközi támogatást kell nyújtani azon törekvésekhez, amelyek az **önkéntesség során szerzett készségek** validálására szolgáló közös eszközök európai szintű megosztására és elismertetésére irányulnak.

4.3.4 A munkáltatókat támogatják abban, hogy megértsék és értékeljék a meglévő és jövőbeli munkavállalóik önkéntes munka révén megszerzett képességeit és kompetenciáit a munkaerő-fejlesztési és felvételi folyamatok során.

4.3.5 A munkáltatókat támogatják abban, hogy megértsék és értékeljék a meglévő és jövőbeli munkavállalóik önkéntes munka révén megszerzett képességeit és kompetenciáit a munkaerő-fejlesztési és felvételi folyamatok során.

4.4 KUTATÁS ÉS MÉRÉS

Az önkéntes programok, szakpolitikák és adatgyűjtés uniós szintű koordinációjának hiánya lehetetlenné teszi, hogy a valóságot tükröző felmérés készüljön az európai önkéntesség és az önkéntesség értékének igazi átformáló erejéről (ahogy a PAVE³⁰ 6. fejezetében is olvasható). Következésképpen eredményes és fenntartható, tényeken alapuló szakpolitikákat sem lehetséges kidolgozni³¹. Ez a helyzet azt eredményezi, hogy az önkéntességre szánt költségvetés minden közigazgatási szinten és területen egyre inkább veszélybe kerül a megszorítások miatt.

Várható hatások:

4.4.1 A szakpolitikai döntéshozók együttműködnek a partnerekkel, hogy a különböző európai országokban megbízhatóbb és összehasonlíthatóbb adatokat gyűjtsenek az önkéntességről, amelyek segítik még inkább közérthetővé tenni az önkéntesek szerepét a fenntartható fejlődési célok elérésében.

4.4.2 Az önkéntesség értékének mérésekor a „GDP-n túli” megközelítést alkalmazzák, amely nem korlátozódik csupán a gazdasági értékstatisztikákra, hanem a személyes jóléthez, az egészséghez, a biztonsághoz, a társadalmi kapcsolatokhoz és a polgári szerepvállaláshoz való hozzájárulásra is kiterjed, hasonlóan az európai életminőségi kutatás harmonizált időfelhasználási felméréseihez és a jövedelmi és életkörülményekre vonatkozó statisztikákhoz.

4.4.3 A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (International Labour Organization - ILO) iránymutatását az önkéntesség gazdasági értékének mérésére vonatkozóan fontos forrásnak tekintik, mivel megbízható adatgyűjtési kritériumokon alapul, és a statisztikai szakemberek és ügynökségek világszerte elfogadják. Támogatják az iránymutatások frissítésére irányuló törekvéseket, amelyek figyelembe veszik az ILO jelenlegi megközelítését a fizetett és a nem fizetett munkára vonatkozó adatgyűjtés tekintetében.

4.4.4 Az összegyűjtött információkat az önkéntességről szóló szakpolitikák és programok változásainak megismertetésére és végrehajtására használják fel.

4.4.5 Az önkéntes szervezeteket felhatalmazzák arra, hogy statisztikai hivatalokkal, kutatóintézetekkel, szakértőkkel és szakértői szervezetekkel együttműködve azonosítsák, számszerűsítsék és rögzítsék az önkéntesség hozzájárulását a társadalmi és emberi erőforrásokhoz, valamint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez.

4.4.6 Az önkéntességgel kapcsolatos releváns adatokat megosztják az ENSZ Önkéntes Program (United Nations Volunteers - UNV) tudásportálján azért, hogy megalkossák az önkéntesség globális és összehasonlítható térképét.

#BEV2030

²⁸CEV, *Policy Statements on Volunteering Issues in Europe, Youth Guarantee*, p.2

https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_f42f0ea769a54ffca5de340a31f836d0.pdf

²⁹*Youth Guarantee in Policy Statements*, and Job Bridge, *Stocktaking Report: The state of play of validation in the voluntary sector across Europe*, October 2019

https://job-bridge.eu/wp-content/uploads/2020/07/Job-Bridge_Stocktaking-Report_Layout_Final.pdf

³⁰CEV, *Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE)*, 2011 (Chapter 6) https://issuu.com/european_volunteer_centre/stacks/a5c3088353884ccc81d5b6898a63908a9

³¹<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/statistical-tools-measuring-volunteering>

5. Erőforrások és koordináció:

Garantálni kell, hogy a szervezetek biztosabb helyzetben legyenek annak érdekében, hogy hatékonyan hozzájárulhassanak a helyreállítási folyamatokhoz és a későbbiekben jobb alkalmazkodóképességük legyen. **Tudatosítani kell, hogy az önkéntesség alapját képező együttérzés, önzetlenség, nagylelkűség és szolidaritás konkrét környezetben valósul meg, amelynek támogatónak kell lennie.**

5.1 BEFEKTETÉS A TÁRSADALMI HATÁSOK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

A közfinanszírozásnak tükröznie kell az önkéntesség valódi költségeit, az önkéntesek hozzájárulásának valódi értékét és az önkéntes alapon működő szervezetek szükségleteit. Ezek garantálják: a minőségi önkéntes lehetőségek biztosítását; az önkéntesek támogatását (pl. képzés, tanácsadás, kiértékelés stb.); az önkéntesség keresletének és kínálatának összehangolását; a kapacitásépítést és a jó gyakorlatok cseréjét az önkénteseket fogadó szervezetek között; az önkéntesség előtt álló akadályok elhárítását; az önkéntesség értékének tudatosítását egyéni és társadalmi szinten is; a politikai környezet ösztönzését azokon a területeken, ahol az önkéntességre sor kerül, hogy olyan társadalmi közeg jöjjön létre, amely lehetővé teszi az önkéntesség fellendülését (PAVE 2011).

Várható hatások:

5.1.1 A finanszírozás és egyéb támogatás elosztása méltányos módon történik, amely elég rugalmas ahhoz, hogy megfeleljen az önkéntes szervezeteknél leginkább felmerülő igényeknek ³².

5.1.2 A közfinanszírozás az emberi jogokat és az európai értékeket tiszteletben tartó valamennyi civil társadalmi szervezet számára nyílt pályázati felhívásokon keresztül hozzáférhető lesz, és az önkéntes alapon működő szervezetek támogatása is növekszik ³³.

5.1.3 Az egyesületek támogatásának formái között elérhető lesz a hatásmérési rendszereken keresztül megvalósuló, úgynevezett „eredményalapú finanszírozás”, amelyben az eredmény az a pozitív hatás, amelyet az egyesület egy adott helyen gyakorol pusztán azért, mert létezik, működik és részt vesz a közösség életében. Ez olyan eredményt hoz létre, amely számszerűen nem mérhető, de a közösségre gyakorolt hatás tekintetében mindenképpen értéket képvisel, és ez befolyásolhatja a kiadási döntéseket.

#BEV2030

³²CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 2.1.1

³³CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, Section 4

5.2 KÖZÖSSÉGI ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG

Az önkéntesség a közösség alkalmazkodóképességének fontos része. Ezért alapvető fontosságú, hogy az önkéntesség a válságmegelőzés és -kezelés közösségi tervezésének szerves részét képezze. Az önkéntesség válsághelyzetekben különleges figyelmet, tervezést és szervezést igényel. Ennek a lehetséges kockázatokkal arányosnak kell lennie, és figyelembe kell vennie a civil aktivitást, az önkéntesek és a szervezeti munkatársak minden tudását, tapasztalatát és lehetőségét.

Várható hatások:

5.2.1 Az önkéntesség a válságmegelőzés és -kezelés közösségi tervezésének szerves részét képezi.

5.2.2 Figyelembe veszik, hogy az önkéntesség válsághelyzetekben különleges, a potenciális kockázatokkal arányos figyelmet, tervezést és szervezést igényel, valamint beépíti a civil aktivitást, az önkéntesek és a szervezeti munkatársak összes tudását, tapasztalatát és lehetőségét is.

5.2.3 Az önkéntesek segítségével a válsághelyzetekre adott válaszok akkor lesznek hatékonyak és eredményesek, ha előre készen állnak az időszakos vészhelyzeti önkéntes tevékenységhez szükséges koordinációs és támogatási struktúrák, valamint megfelelő támogatás és finanszírozás áll rendelkezésre. Gondoskodni kell arról, hogy az ilyen struktúrákat és folyamatokat más, a közösségi összetartozás érzését építő kezdeményezésekkel együtt fejlesszék ki.

5.3 ÖNKÉNTES KOORDINÁTOROK ÉS MENTOROK

Várható hatások:

5.3.1. Az önkéntes alapon működő és az önkénteseket fogadó szervezetek továbbra is befektetnek az önkéntes koordinátorok és mentorok szerepének és gyakorlatának fejlesztésébe, ami segíti őket sikeres, jelentőségteljes és nagy hatású önkéntes programok kidolgozásában.

5.3.2 Az önkéntes koordinátorok és mentorok³⁵ képzésének és bevonásának támogatására állami forrásokat biztosítanak. A hosszú távú jövőkép érdekében a források biztosításának célzottabbnak és mélyrehatóbbnak kell lennie, valamint szélesebb körben, több területet és ágazatot átfogóan kell megvalósulnia.

5.3.3 Rendelkezésre állnak olyan források, amelyek lehetővé teszik a szervezet számára, hogy különféle, különösen az új önkénteseket támogató intézkedéseket vezessenek be és tartsanak fenn, például generációk közötti mentorprogramokat és más, önkéntesek baráti kapcsolódását segítő rendszereket.

5.4 FIZIKAI, MENTÁLIS ÉS SZOCIÁLIS BIZTONSÁG

Várható hatások:

5.4.1 Kezdeményezik és támogatják az önkéntesmenedzsment tanfolyamok és tanúsítványok kidolgozását, amelyek tartalmazzák az alapvető követelményeket. Egyben biztosítják, hogy minden önkéntes koordinátor képzést kapjon az önkéntesekre vonatkozó valamennyi jogi, egészségügyi és biztonsági követelményről.

5.4.2 Az önkéntesek támogatása és védelme a megfelelő baleset- és felelősségbiztosítás megkötésével valósul meg.

5.4.3 Az önkéntesek biztosításának finanszírozására pénzügyi partnerségeket alakítanak ki, és előrelépés történik a biztosítási szolgáltatókkal olyan piaci termékek kifejlesztésére, amelyek az önkéntesek számára inkluzív módon nyújtanak biztosítást.

#BEV2030

³⁴CEV, The Volunteer Manager: Key to excellency in Volunteer management, Conference, April 2016, <http://conference.provobis.ro/>

³⁵CEV, EVS (European Voluntary Service) Realm, <https://www.europeanvolunteercentre.org/evs-realm>

5.5 ONLINE ÖNKÉNTES KÖZVETÍTŐ RENDSZEREK

A higiéniai és fizikai távolságtartási intézkedések (amelyek a COVID19 vírus idején voltak) azt eredményezhetik, hogy a rendszeres önkéntesek egy része, különösen az idősek vagy az egészségügyi problémákkal küzdők nem fognak visszatérni korábbi önkéntes tevékenységeikhez, illetve az ilyen paraméterekkel rendelkezők nem fognak új önkéntesként bekapcsolódni a munkába, mint azelőtt. Ezért az új önkéntesek keresését szolgáló online közvetítő szolgáltatások ideális megoldást jelenthetnek.

Várható hatások:

5.5.1 Az online közvetítő rendszerek az egyik lehetőségét nyújtják annak, hogy az önkéntesek hozzáférjenek az önkéntes lehetőségekhez, és vannak már jó példák az európai önkéntes szervezetek között, amelyek biztosítják a folyamat minőségét, átláthatóságát és megfelelőségét. A befogadó és minőségi szemlélet biztosítása érdekében azonban ezek a rendszerek nem helyettesítik teljesen a személyes egyeztetést és támogatást.

5.5.2 Az önkéntes politika megvalósítása során ilyen rendszerek kialakításakor, finanszírozásakor rendkívül fontos arra ügyelni, hogy azok képesek legyenek olyan minőségi lehetőségek azonosítására és elősegítésére, amelyek megfelelnek minden jogi követelménynek (beleértve az önkéntesek és a kedvezményezettek biztonságára és a GDPR-ra vonatkozó követelményeket is). Biztosítják azt is, hogy mind az önkéntesek, mind a szervezetek elvárásait úgy kezeljék, hogy a pozitív közösségi hatást helyezték előtérbe, ne pedig a figyelemfelkeltő célokat és számokat.

5.5.3 Tilos a közvetítő platformokon önkéntesnek regisztráló személyek adatainak az értékesítése.

5.6 AZ EURÓPAI SZOLIDARITÁSI TESTÜLET ÉS AZ EURÓPAI ÖNKÉNTESSEGI POLITIKA

Az Európai Szolidaritási Testületnek az önkéntességre vonatkozó szélesebb körű és átfogóbb európai szakpolitika kiindulópontjának kell lennie. Az Európai Unió Tanácsának német elnöksége (2020) által az idősek önkéntes munkáját segítő platform létrehozására tett javaslatot nagy körültekintéssel kell megvizsgálni, és átfogó igényfelmérést kell végezni, biztosítva a szükséges kiegészítő forrásokat, amelyek e platform vagy bármely más hasonló kezdeményezés kialakításához szükségesek.

Várható hatások:

5.6.1 Az önkéntességgel kapcsolatos szakpolitikák összehangoltan működnek a különböző szakpolitikai területeken, és azt a jól funkcionáló önkéntes infrastruktúrát támogatják, amely az ágazatközi párbeszédre, konzultációra és együttműködésre épül. Ennek minden döntéshozatali szinten – különösen helyi szinten – kell megvalósulnia, és ezt egy európai keretrendszerben kell támogatni és megerősíteni.

5.6.2 Az önkéntes szektor sajátosságait és szükségleteit figyelembe kell venni az üzleti érdekek mellett a COVID19 helyreállítási időszakában is.

#BEV2030

KÖVETKEZTETÉSEK

Az önkéntesség kulcsszerepet játszik a jelenlegi és a jövő nemzedékek életében, hiszen lehetőséget biztosít a szolidaritás kifejezésére, valamint a kultúrák közötti cserére, a nemformális tanulásra és a képességek fejlesztésére, egyúttal támogatja az olyan jogokat, mint az aktív állampolgárság és a társadalmi befogadás. Az önkéntesség a valódi társadalomformálás egyik fő mozgatórugója. Segíti a társadalmi befogadást³⁶ és a szolidaritást; megerősíti az aktív polgári részvételt, a közösségek alkalmazkodóképességét és a társadalmi szerepvállalást; valamint támogatja a közös felelősségvállalást és az európai értékeket. Világszerte tanúi vagyunk a határokon átívelő aktivitás és önkéntesség növekedésének, amely összekapcsolja az olyan globális kihívások megválaszolására motivált embereket (mint az éghajlatváltozás, az előregedő társadalmak, a migráció és a COVID19 világjárvány)³⁷. Mindez megerősítette a határokon átnyúló szolidaritás fontosságát, amely a közös kihívások és egyenlőtlenségek kezelésében, valamint a kiszolgáltatott emberek védelmében és támogatásában nyilvánul meg. Az önkéntesség hozzájárul az európai szociális modellhez, a biztonsághoz, a békéhez, az összetartozáshoz és a jóléthez. Keretet nyújt az Európa jövőjéről szóló konstruktív narratívához, meggátolva a szélsőséges és populista nézeteket, ideológiákat és cselekedeteket. Az önkéntesség megakadályozhatja a gyűlöletbeszédet, elősegíti a befogadást és a toleranciát, hozzájárul a generációk közötti közeledéshez, és lehetővé teszi a polgárok számára, hogy közvetlenül és aktívan részt vegyenek az általuk áhított Európa kialakításában.

A CEV európai szinten összekapcsolja az európai jogok és értékek előmozdításáért és védelméért tett egyéni és kollektív önkéntes erőfeszítéseket, valamint a helyi, regionális és nemzeti önkéntes stratégiákat az európai szakpolitikai keretekkel.

Az Önkéntesség Európai Terve 2030 segíti a CEV-et abban, hogy ennek érdekében kapcsolatot teremtsen a partnerekkel.

#BEV2030

³⁶https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Booklet_SWVR_Social_Inclusion.pdf

³⁷<https://www.unv.org/swvr>

³⁸CEV, Policy Conference: Promoting inclusion Preventing Extremism (PIPE), 13-14th October 2016, https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_f45fe4a766b044abb47832f7ad23d2d5.pdf

Az Európai Önkéntes Központ (CEV) tagszervezetei

Európai hálózatok

[Confederation of European Senior Expert Services \(CESES\)](#)
[World Organisation of the Scout Movement in Europe \(WOSM\)](#)
[South East European Youth Network \(SEEYN\)](#)

Ausztria

[Interessensgemeinschaft Freiwilligenzentren Österreich \(IGFÖ\)](#)

Belgium

[Plate-forme Francophone du Volontariat](#)
[Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw](#)

Bosznia-Hercegovina

[OSMIJEH](#)

Bulgária

[Big Brothers Big Sisters of Bulgaria Association](#)

Horvátország

[Croatian Volunteer Development Centre](#)

Ciprus

[The Pan Cyprian Volunteerism Coordinative Council \(PVCC\)](#)

Dánia

[The Danish Institute for Voluntary Effort \(DIVE\)](#)
[Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark \(FriSe\)](#)

Észtország

[Estonian Village Movement Kodukant](#)

Finnország

[Citizen Forum](#)

Franciaország

[France Bénévolat](#)
[Tous Bénévoles](#)

Németország

[Arbeitsgemeinschaft des Bürgerchaftlichen Engagements \(ARBES\) e.V.](#)
[National Network for Civil Society \(BBE\)](#)

Görögország

[Ethelon](#)

Magyarország

[Talentum Foundation for the Support of Volunteering](#)
[Volunteering Hungary – Centre of Social Innovation](#)

Irország

[Volunteer Ireland](#)

Olaszország

[CSV Marche](#)
[Centro Servizi Volontariato Friuli Venezia Giulia](#)
[Centro Nazionale per il Volontariato \(CNV\)](#)
[CSV Basilicata](#)
[CSVnet – Coordinamento Nazionale dei Centri di Servizio per il Volontariato](#)
[Coordinamento Regionale dei Centri di Servizio per il Volontariato della Lombardia](#)
[CSV Sardegna Solidale ODV](#)
[Centro Servizi Padova Solidale](#)

Luxemburg

[Agence du Bénévolat](#)

Málta

[Solidarity Overseas Service \(SOS Malta\)](#)
[The National Council of Women of Malta](#)
[Malta Council for the Voluntary Sector](#)

Hollandia

[Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk \(NOV\)](#)

Lengyelország

[Good Network Foundation](#)

Portugália

[Confederação Portuguesa do Voluntariado \(CPV\)](#)
[Cooperativa António Sérgio para a Economia Social \(CASES\)](#)
[Fundação Eugénio de Almeida](#)
[Banco de Voluntariado de Tavira](#)

Románia

[Pro Vobis – Centrul National de Resurse pentru Voluntariat](#)
[Centrul de Voluntariat Resita](#)

Oroszország

[Perm Center of Volunteerism Development \(PCVD\)](#)

Szlovákia

[CARDQ – National Volunteer Centre](#)
[Platform of Volunteer Centres and Organizations](#)

Szlovénia

[Slovenska filantropija](#)

Spanyolország

[Federació Catalana de Voluntariat Social](#)
[Fundación Hazlo Posible](#)
[Plataforma Andaluza de Voluntariado \(PAV\)](#)
[Plataforma del Voluntariado de España \(PVE\)](#)
[Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran, Dones i Família \(FOCAGG\)](#)
[Departament de Benestar Social i Família \(Social Welfare and Family Department\)](#)

Svédország

[Forum](#)

Törökország

[SosyalBen Foundation](#)
[System and Generation Assiation \(SGG\)](#)

Egyesült Királyság

[Volunteer Scotland](#)
[NCVO](#)

#BEV2030



³⁶https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Booklet_SWVR_Social_Inclusion.pdf

³⁷<https://www.unv.org/swvr>

³⁸CEV, Policy Conference: Promoting inclusion Preventing Extremism (PIPE), 13-14th October 2016,
https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_f45fe4a766b044abb47832f7ad23d2d5.pdf